

De Handhavingskrant

05 Laat bewoners meebepalen waaraan politie en Stads-toezicht hun werkuren besteden. Het Rotterdamse project Buurt Bestuurt werkt, zegt burgemeester Ahmed Aboutaleb.

06 Steeds meer organisaties ontdekken de toepassingen van sociale media. Ook voor de handhaving ontstaan nieuwe mogelijkheden. Wat zijn de kansen? En de valkuilen?

10 Handhavers en toezicht-houders krijgen het platform dat ze verdienen: een eigen beroepsvereniging. Een belangrijke stap op weg naar verdere professionalisering, vertelt Beboa-voorzitter Minze Beuving.

DRANKAANPAK JEUGD OP DE SCHOP

HET ALCOHOLPROBLEEM ONDER JONGEREN IS NIET NIEUW, DE AANPAK WEL / FOTO: HOLLANDE HOOGTE

Nederlandse jongeren drinken veel, vaak en op jonge leeftijd. De schade is groot: hersenen ontwikkelen zich slechter, in de ongevallenstatistiek is de jeugd oververtegenwoordigd. Vandalisme en agressie zijn een probleem. In de politiek klinkt de roep om actie al jaren. Het kabinet wil de nieuwe 'alcoholwet' op 1 januari 2012 invoeren. De handhaving verandert daardoor ingrijpend.

Hij heeft ze geregeld in het ziekenhuis liggen, jongens en meisjes in comateuze toestand door overmatig drankgebruik. "De schade is bizar groot", vertelt kinderarts Nico van der Lely van het Reinier de Graaf Ziekenhuis in Delft. "Wie op jonge leeftijd grote hoeveelheden alcohol drinkt (binge drinken) loopt het risico één of twee schoolniveaus te zakken. Dat zie ik bij een kwart van mijn patiënten." Dat staat nog los van secundair letsel zoals gebroken armen en benen of – nog erger – meisjes met

een slok te veel op die slachtoffer worden van seksueel misbruik.

De problemen zijn groot. Uit CBS-cijfers blijkt dat iets meer dan 10 procent van de meiden en bijna 30 procent van de jongens tussen de 15 en 25 jaar zwaar drinkt: minimaal eens per week zes of meer glazen alcohol op één dag. De startleeftijd is laag, blijkt uit onderzoek van het Trimbos-instituut: van de kinderen tussen de 12 en 14 jaar drinkt ruim de helft elke maand.

Vervolg op pagina 2 >>

Klucht

'Oh oh Cherso' of 'Try before you die'; daar kan ik me dus enorm kwaad over maken. Zuipen en seks tot je erbij neervalt, is dat de norm die we onze pubers meegeven? Je moet niet vreemd opkijken dat sommige van de jongens en meisjes die bij mij in de kroeg komen dan ook dit gedrag vertonen. En weet je wat? Dan heb ik het als verstrekker gedaan. Het lijkt wel een klucht! Als ik 200 kilometer per uur over de A2 rijd, is de boete toch ook niet voor de autofabrikant? Toch is dat wel wat er in het alcoholbeleid gebeurt. Al moet je de excessen ook niet uitvergrooten. Tachtig procent van de jongeren weet prima waar de grens ligt, niks mee aan de hand.

Ik loop al even mee in dit vak. Dit is mijn veertigste seizoen. Wat ik merk is dat vooral jongeren uit sociaal lagere milieus, zeg maar eenvoudige gezinnen, gevoelig zijn voor overmatig drankgebruik. Ze houden die gewoontes ook langer vast, anders dan studenten die een paar jaar als lullo door het leven gaan. Of ik hierin als kroegbaas een verantwoordelijkheid heb? Zeker weten! Bij ons is drinken niet het doel. Gezelligheid is waar het om gaat, en daar mag best drank bij horen. Corrigeren doe ik ook. Vooral bij de eilandjeugd die ik vaker in mijn zaak krijg. Zo'n jongen van 14 jaar met een stuk in zijn kraag, die kan ik lelijk op z'n nummer zetten.

Het wordt dus hoog tijd dat de overheid ermee ophoudt de oplossing voor maatschappelijk problemen bij mij op de bar neer te leggen. Ik pleit voor een andere definitie van wie kind is. Die leeftijdsgrens van 16 is uit de tijd. Vroeger was je dan kind. Wie nu 14 of 15 jaar oud is, moet je op een volwassen manier behandelen en benaderen. Mijn tweede punt: repressief beleid heb je absoluut nodig. Maar doe het op een manier die de overtreder zelf raakt. Ze hebben allemaal een identiteitskaart. Zorg dat het persoonlijk gevolgen heeft als ze een paar keer zwalkend van straat worden gehaald. Vier keer betrapt, uitstellen van het rijbewijs. Dat helpt.

Hessel van der Kooij, alias de Zingende Kroegbaas, is eigenaar van café de Groene Weide op Terschelling dat in 2011 is gekroond tot 'het beste café van Nederland.'

>> [Vervolg van pagina 1](#)

ALCOHOLPOLI'S

In 2006 begon Van der Lely de polikliniek voor Jeugd & Alcohol; inmiddels zijn er vijf. Jongeren die uit hun coma ontwaken krijgen er hulp van pedagogen en psychologen om herhaling te voorkomen. "Die aanpak werkt voor het kind én zijn omgeving. Broertjes, zusjes en vriendjes drinken ook meteen minder." PvdA-Kamerlid Lea Bouwmeester zegt dat deze aanpak een pluim verdient, al is het slechts de laatste stap van haar drietrapsraket tegen drankproblematiek: preventie, strenge regels en handhaving en – als het misgaat – goede hulpverlening. "Eén enkele maatregel heeft geen zin."

BEZIT STRAFBAAR

In het voorstel voor de nieuwe Drank- en Horecawet staat dat bezit van alcohol in de openbare ruimte strafbaar wordt voor jeugd tot 16 jaar. In de publieke ruimte (cafés, supermarkten) wil het kabinet alcoholgebruik strafbaar stellen voor jongeren, maar daar is geen Kamermeerderheid voor. Nu al mogen uitbaters van cafés en winkels geen drank verkopen aan jongeren onder de 16 jaar.

Bouwmeester: "Verkopers doen al jaren te weinig. Ze mogen drank uitstallen en jeugd verleiden, en vervolgens wordt – als het aan het kabinet ligt – het kind gestraft. Ik vind dat principieel onjuist. Ook is er een praktische reden om de verantwoordelijkheid bij 'kassa en tap' te laten. Als je de jeugd óók strafbaar stelt, is sprake van een duodelict. Dat ligt in het strafrecht ingewikkeld."

BELANG VAN HANDHAVING

Bezit in de openbare ruimte door jongeren moet strafbaar zijn, niet het drinken zelf, vindt Bouwmeester. "Op het moment dat je het gedronken hebben strafbaar stelt en het gaat mis met een kind, durven hij en z'n vriendjes niet meer naar de Eerste Hulp omdat ze strafbaar zijn. Dat kan fatale gevolgen hebben." In de nieuwe 'alcoholwet' komt als het aan de Tweede Kamer ligt ook het principe 'three strikes and you're out' te staan. Wie als supermarkteigenaar na een waarschuwing en een boete nóg een keer in de fout gaat, mag tijdelijk geen drank meer verkopen. Dat is nodig, stelt Bouwmeester. "Een voorwaarde is wel dat je de handhaving goed regelt."

SPECIALE CONTROLEURS

Het kabinet wil de verantwoordelijkheid voor de handhaving met de nieuwe wet verplaatsen van de nVWA naar gemeenten. Bouwmeester juicht dit toe, mits er voldoende geoormerkt geld naar gemeenten gaat voor speciale controleurs. "Het kan niet zo zijn dat toezichthouders voor milieu en vuilnis 'de alcohol' er even bij moeten doen. Er zijn gespecialiseerde BOA's nodig. Liefst in een regionale pool, zodat ze niet snel herkend worden."

GEMISTE KANS

In de nieuwe wet komt waarschijnlijk geen leeftijdsverhoging naar 18 jaar. Van der Lely: "Een gemiste kans. Jeugd is schaars, daar moet je zuinig op zijn. Een collega liet onlangs na een hockeyfeestje op vrijwillige basis meisjes onder de 16 jaar blazen. 93 procent blies positief."

OP JONGE LEEFTIJD VEEL DRINKEN KAN DE SCHOOLPRESTATIE VAN JONGEREN IN GEVAAR BRENGEN / FOTO: HOLLANDE HOOGTE

LEEFTIJDGRENZEN ALCOHOLVERKOOP IN EUROPA

Van de 27 lidstaten van de Europese Unie hanteren er:

- zeventien een leeftijdsgrens van 18 jaar of hoger voor de aankoop van alle alcoholhoudende dranken (o.a. Frankrijk, Spanje, Polen, Verenigd Koninkrijk en Zweden);
- vijf een combinatie van leeftijdsgrenzen van 16 en 18 jaar (België, Denemarken, Duitsland, Nederland en Oostenrijk);
- twee een leeftijdsgrens van 16 jaar (Luxemburg en Portugal) en één land een leeftijdsgrens van 17 jaar (Malta);

- twee wél een leeftijdsgrens van 16 jaar voor verkoop voor directe consumptie (bijvoorbeeld kroegen), maar geen leeftijdsgrens voor verkoop in het algemeen (Griekenland en Italië).

Bron: STAP, Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid, januari 2010

AGENDA

7 SEPTEMBER: BIJEENKOMST VOOR ADVIESBUREAUS - ZELFTEST HANDHAVING

Het CCV organiseert op 7 september van 9.30 tot 12.30 uur een bijeenkomst voor bureaus die werken met instrumenten van het CCV. Thema van deze bijeenkomst is de Zelftest Handhaving, de digitale vragenlijst waarmee gemeenten kunnen bepalen hoe professioneel het handhavingsbeleid tot stand komt. De test is gebaseerd op de sturingscyclus voor de organisatie van de handhaving: programatisch handhaven. De zelftest kan online worden ingevuld, maar kan ook een rol spelen in adviestrajecten voor handhavingsorganisaties.

[7 september, 09.30 – 12.30 uur, Utrecht](#)
[Aanmelden via chantal.dirkse@hetccv.nl](mailto:chantal.dirkse@hetccv.nl)

10 NOVEMBER: CONGRES HANDHAVING EN GEDRAG EN EFFECTEN VAN TOEZICHT

'Leren in de brede zin van het woord' dat is het thema van het jaarlijks congres van de programma's Handhaving en Gedrag en Effecten van Toezicht. Meer informatie volgt zo snel mogelijk op de website van het CCV en Bureau Inspectieraad. Wilt u bericht krijgen wanneer de aanmelding start, stuur dan een mail naar: sophie.clercq@hetccv.nl.

[Zet de datum vast in uw agenda: 10 november, Leerhotel 't Klooster, Amersfoort.](#)

15 SEPTEMBER: STIJLGEVOELIGHEID VAN DOELGROEPEN

Een bestuurder van 65 jaar in een Toyota schrikt misschien meer van een agent die hem vraagt naar zijn rijbewijs dan een bestuurder van 25 jaar in een VW Golf. De wijze waarop de agent hen benadert kan daarom verschillen. Zo is ook de ene groep mensen vatbaar voor een compliment – als ze het goede doen – terwijl de andere groep zich meer aantrekt van een opgeheven vinger – als ze iets verkeerd doen. Hetzelfde geldt voor instellingen en bedrijven. Het CCV heeft in samenwerking met TNS NIPO een methode ontwikkeld om de stijlgevoeligheid van doelgroepen te analyseren. Tijdens de themabijeenkomst op 15 september legt Sibolt Mulder van TNS NIPO uit hoe de methode werkt en welke mogelijkheden er zijn om van deze kennis gebruik te maken binnen uw handhavingsorganisatie.

[15 september, 10.00–13.00 uur, Utrecht](#)
[Aanmelden via chantal.dirkse@hetccv.nl](mailto:chantal.dirkse@hetccv.nl)

NEEM NU EEN GRATIS ABONNEMENT OP DE HANDHAVINGSKRANT!
WWW.HETCCV.NL/PUBLICATIES/HANDHAVINGSKRANT

KORT NIEUWS

INSPECTIEVIEW: INFORMATIE-UITWISSELING EN TOEZICHTLASTENREDUCTIE

Minder toezichtlast en effectievere inspecties. Dat is het doel van de Inspectieview: een virtueel dossier waarin toezichthouders gegevens kunnen opvragen over inspectieobjecten. Zoals de inspectiehistorie, contactgegevens en informatie over vergunningen. Verschillende bronnen stellen daarvoor hun informatie over een object ter inzage. Dat voorkomt dubbele uitvraag van gegevens en geeft inspecteurs inzicht in het naleefgedrag van bedrijven. Aan de hand daarvan kunnen ze beoordelen hoe vaak inspecties nodig zijn. In de toekomst kunnen bedrijven die onder toezicht staan de Inspectieview gebruiken om te zien wat toezichthouders over hen hebben vastgelegd. Er komen views voor verschillende bedrijfstakken. Op dit moment worden de eerste twee Inspectieviews (wegvervoer en bedrijven) uitgetest.

Daarnaast ontwikkelt het programma informatie-uitwisseling milieuhandhaving (PIM, in het kader van PUMA) de Inspectieview milieu. Doel is de werkwijze van en communicatie tussen de bestuurlijke en strafrechtelijke milieuhandhavende diensten te verbeteren. Zo wordt milieuhandhaving efficiënter, effectiever en meer risico-gestuurd. Meer informatie via www.inspectieloket.nl, Henk Spaan van de Arbeidsinspectie: 070-3336643 en Peter Berrevoets van ICTU: 06 18307883. Meer informatie over PIM via 'www.uitvoeringmetambitie.nl', Titia van Leeuwen, programmamanager PIM (titia.vanleeuwen@minvrom.nl).

[13 oktober: Landelijke bijeenkomst informatie uitwisseling milieuhandhaving \(PIM\) in Utrecht](#)

FRAUDEHELPDESK VOOR BURGERS EN KLEINE ONDERNEMERS

Burgers en kleine ondernemers die vragen hebben over fraude en oplichting, kunnen sinds eind februari terecht bij de Fraudehelpdesk. De desk is ook een meldpunt voor fraude. Doel is om burgers en kleine ondernemers weerbaarder te maken. De helpdesk is bereikbaar via www.fraudehelpdesk.nl en 088-786 73 72. Het ministerie van Veiligheid en Justitie financiert de desk ten minste nog tot het einde van dit jaar. Tijdens deze proefperiode wordt bekeken of hij genoeg meerwaarde biedt en omgezet kan worden in een meerjarig informatiepunt. Bij de fraudehelpdesk zijn verschillende partners betrokken zoals AFM, de Consumentenautoriteit en de politie. Komen er meldingen binnen die bij een van deze partijen thuishoren, dan verwijst de helpdesk de melder door.

KOSTELOOS UW HANDHAVING TESTEN

Inzicht krijgen in de professionaliteit van de gemeentelijke handhaving? En adviezen krijgen om die professionaliteit te vergroten? Dat kan eenvoudig met de Zelftest Handhaving. De test is ontwikkeld door het CCV en gebaseerd op het concept Programatisch Handhaven. U kunt ook (anoniem) handhavingsafdelingen binnen uw organisatie met elkaar, of met die van andere gemeenten vergelijken. De test is bedoeld voor managers, coördinatoren en regisseurs van gemeentelijke handhavingsafdelingen en bestaat uit circa veertig vragen.

[U vindt de test op www.zelftesthandhaving.nl](http://www.zelftesthandhaving.nl). Voor meer informatie neemt u contact op met Anne-Marie Smits via 030 751 67 55.

MEER GRIP OP HORECA

In vijftien pilotgebieden hebben 38 gemeenten ervaring opgedaan met toezicht op de Drank- en Horecawet (DHW). De gemeenten Texel en Den Helder zijn enthousiast. De pilot is een initiatief van de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

EUROPESE CIJFERS

Uit Europese cijfers blijkt dat Nederlandse jongeren de stevigste drinkers van Europa zijn: jongens drinken omgerekend gemiddeld veertien liter (pure) alcohol per jaar. Samen met de jeugd uit Engeland en Ierland heeft Nederland het hoogste percentage jonge binge drinkers waarbij tijdens één gelegenheid vijf of meer glazen alcohol achterover worden geslagen.

■ De pilot pakt goed uit, stelt projectleider Marja Kampstra van de gemeente Texel vast na drie jaar 'proefdraaien'. Zo goed, dat de gemeenten Texel en Den Helder de twee tijdelijke DHW-toezichthouders in dienst willen nemen. "We hebben nu grip op de horeca. Als gemeente heb je lokale kennis van bedrijven die volgens de regels werken én kennis in welke horecabedrijven veel jongeren komen. Die laatste categorie kun je intensiever controleren als je het in eigen hand hebt. Dat is een voordeel."

ZAAKJES OP ORDE

De twee toezichthouders van Texel en Den Helder hebben een speciale DHW-opleiding gevolgd. De vergunningplichtige bedrijven zijn

in kaart gebracht en de handhavers brengen nu geregeld bezoeken aan die bedrijven. Bril en petje gaan standaard mee, om de kans op herkenning te verkleinen. Ook sportclubs krijgen bezoek, wat voorheen niet of nauwelijks voorkwam. Om een beter beeld te krijgen van waar de 'problemen' zich voordoen, maken de toezichthouders gebruik van sociale media als Hyves en Facebook. Deze media bieden aanknopingspunten waar jeugd zich ophoudt en waar drank wordt gebruikt.

De gemeenten plukken nu al de vruchten van de lokale aanpak, zegt Kampstra. We zien duidelijk dat het toezicht leidt tot een beter naleefgedrag. De kans dat alcoholhoudende drank aan jeugd onder de 16 jaar wordt verstrekt, is kleiner. Horecaondernemers en slijters komen zelf naar de gemeente als hun vergunning dreigt te verlopen of gewijzigd moet worden. Ook heeft de horeca zijn deurbelid verbeterd. "Bij de horeca en supermarkten constateren we een groeiend urgentiebesef. Dat is een positieve ontwikkeling."

EVALUATIE PILOT

Vijftien pilotgemeenten/-regio's hebben de proef met het zelf toezicht houden op de naleving van de regels uit de Drank- en Horecawet geëvalueerd. Deze evaluatie bevat ook een aantal punten waarop andere gemeenten kunnen anticiperen. De evaluatie en meer informatie vindt u in het documentenoverzicht op de website: www.hetccv.nl/dossiers/Drank-+en+Horecawet/index

WEDERVERSTREKKING

Kampstra hoopt dat de nieuwe wet een einde maakt aan een probleem waar de gemeenten nu nog wel tegenaan lopen: de wederverstrekking. "We zien dat de oudere jeugd drank haalt voor jongeren onder de 16 jaar. Op de pleintjes voor de supermarkten gaat de alcohol soms over in andere handen. De DHW-controleur kan daar nu niets aan doen."

NUCHTER IN NOORD-HOLLAND NOORD

In Noord-Holland Noord dringen 24 gemeenten alcohol- en drugsgebruik onder jeugd succesvol terug door samen te werken in een zogeheten praktijkteam. Minister Ivo Opstelten van Veiligheid en Justitie steunt het initiatief.

■ De jeugd in de kop van Noord-Holland 'scoorde' jarenlang een top 3-notering in de lijst van Nederlandse drankregio's. "En als je dan bedenkt dat in Europa juist de Nederlandse jeugd bekendstaat als excessieve drinkers, weet je dat sprake is van een groot probleem", vertelt burgemeester Onno van Veldhuizen van de gemeente Hoorn. "De startleeftijd lag een paar jaar geleden nog op 12,1 jaar", zegt hij. "Inmiddels ligt dat op 12,8 jaar en zitten we in de regio – als het gaat om alcoholgebruik onder de 16 jaar – op het Nederlandse gemiddelde. Een stap vooruit, maar er is nog een wereld te winnen."

OVEREENKOMST

Van Veldhuizen is voorzitter van een praktijkteam van 24 gemeenten met in totaal 600.000 inwoners in Noord-Holland Noord, dat afgelopen voorjaar de samenwerkingsovereenkomst 'Jeugd, Gezondheid en Veiligheid' sloot met minister Opstelten. Het praktijkteam is een voortzetting van de projecten West-Friesland, Helder in de Kop en Nuchter Noord-Kennemerland. Het partnerschap loopt tot eind 2012. Van Veldhuizen: "Met de eerdere projecten zijn goede resultaten behaald, zowel in de sfeer van preventie als handhaving. We gaan nu samen verder om te leren van elkaars goede en slechte ervaringen. We krijgen steun van de minister, wetenschappers en experts van landelijke organisaties zoals het CCV. Met onze ervaringen willen we ook het landelijke beleid voeden."

VERANTWOORD ALCOHOLGEBRUIK

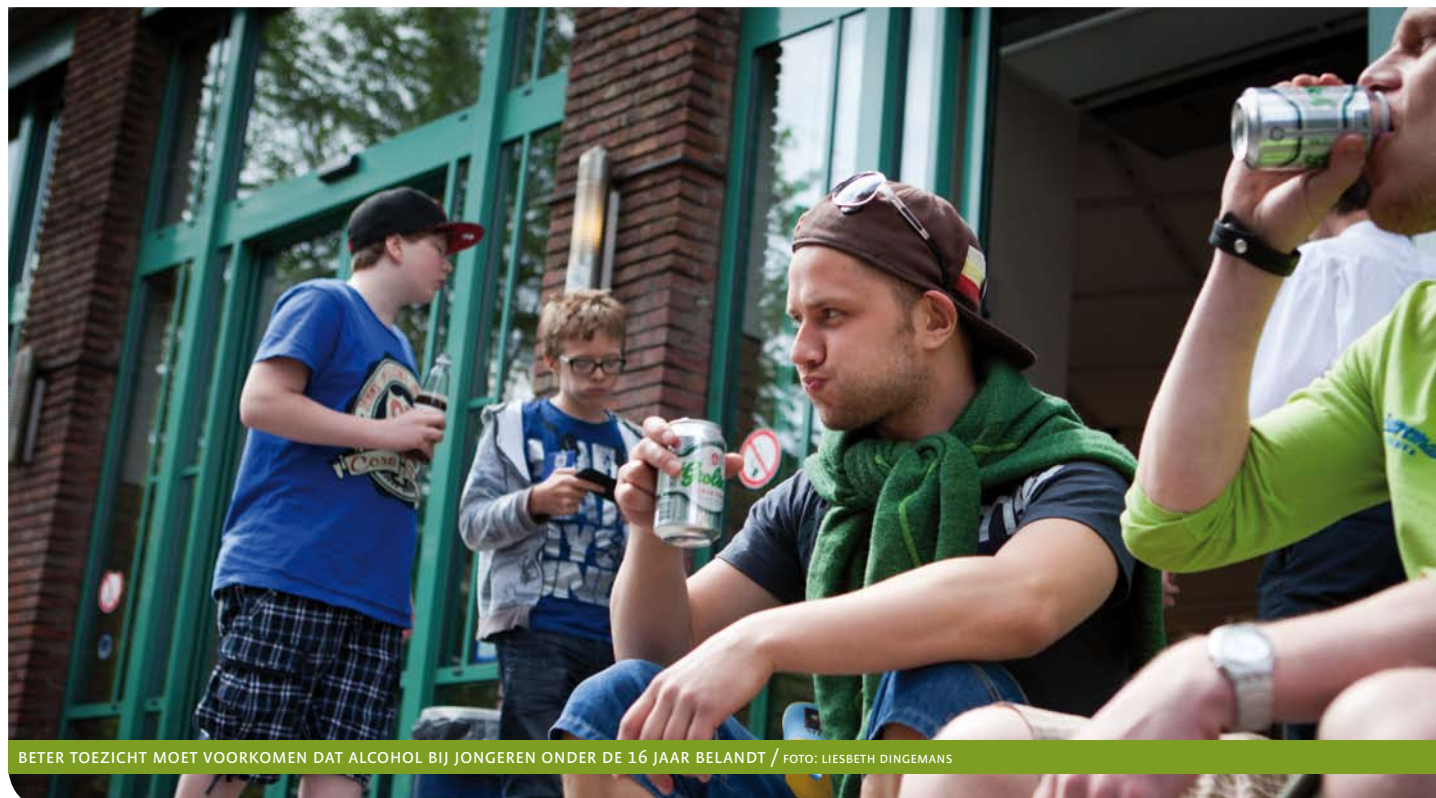
De voorzitter van het praktijkteam wil zo snel mogelijk een meer verantwoord alcoholgebruik in de regio realiseren, vooral onder jongeren. De aanpak kent twee sporen. Het team gaat nadrukkelijk wijzen op de schadelijke gevolgen van alcohol. Voor scholen zijn preventielessen ontwikkeld. Barpersoneel, ook van sportkantines, krijgt speciale trainingen. Daarnaast wordt

het toezicht op de regels strenger. En commercieel geëxploiteerde en overlastgevendende 'drankhokken en -keten' worden gesloten.

KIEZELSTEENTJE IN DE SCHOEN

Resultaten van recent onderzoek in de regio met 'mystery shoppers' – jongeren onder de 16 jaar die drank proberen te kopen – leveren nog een teleurstellend beeld op. Liefst 75 procent

van de aankoop pogingen slaagt. "Er is werk aan de winkel", beaamt Van Veldhuizen. "We weten nu waar de zwakke plekken zitten, daardoor kunnen we gericht controleren. We willen het kiezelsteentje in de schoenen van de zwakke broeders zijn. Als ze daardoor beter gaan lopen, is het goed."

BETER TOEZICHT MOET VOORKOMEN DAT ALCOHOL BIJ JONGEREN ONDER DE 16 JAAR BELANDT / FOTO: LIESBETH DINGEMANS

BEST PRACTICE

INZET BUURTGOA'S VOOR LEEFBARE WOONOMGEVING

Gemeentelijke opsporingsambtenaren hebben er met ingang van 2011 een taak bij, althans in Spijkenisse. Een deel van hun tijd besteden ze door als 'buurtgoa' te surveilleren in een aan de goa toegewezen buurt. Voor een leefbare woonomgeving acht de gemeente dit noodzakelijk. "We gaan van reactief toezicht naar structurele zichtbaarheid."

■ Iemand met een naam en een gezicht waar bewoners op af kunnen stappen, maar die ook ter plekke handhaaft waar dat nodig is. Zo typeert teamcoördinator Toezicht en Veiligheid Hans Mink de functie van zijn zestien buurt-

goa's. "Door de gemeente in rayons en wijken te verdelen hebben zij elk een eigen gebied waar ze zoveel mogelijk tijd doorbrengen. Komt er een melding dan kunnen ze hier tijdens hun dienst gelijk werk van maken. Meestal diezelfde dag nog." Overigens ligt voor de goa's de prioriteit nog steeds bij het handhaven van de parkeerverordening en milieuzaken. De uren die overblijven besteden ze in hun eigen buurten.

OVERLAST AANPAKKEN

"De politie stoot taken af. Ondertussen neemt de wijkproblematiek toe", vertelt de teamcoördinator over het initiatief. "In navolging van de buurtagent van de politie hebben we daarom in 2010 het plan opgevat goa's ook als buurtgoa in te zetten." In Spijkenisse zijn het vooral kleine overtredingen die de gemeente hiertoe bewegen. "Veel vormen van overlast en kleine overtredingen, van hondenpoep tot rondslingerend grofvuil, pak je niet aan door er af en toe te zijn", stelt Mink. "We hopen dat te bereiken door structureel uren te reserveren om in de buurt door te brengen."

BUURTGOA'S ZIJN VOOR BEWONERS EEN HERKENBAAR AANSPEEKPUNT BIJ WIJKPROBLEMEN / FOTO: LIESBETH DINGEMANS

INVESTEREN IN CONTACT

Buurtgoa's in Spijkenisse zijn op pad gestuurd met de opdracht een dossier samen te stellen dat als een soort wijkscan dienst doet. "Het is een manier om erachter te komen wat er speelt in zo'n gebied." Een buurt plaatschrijven met bekeuringen is beslist niet waar de gemeente op uit is, licht Mink toe. "Ik dring erop aan te investeren in contact met de buurt. Veel bewoners zijn prima voor rede vatbaar. Als toezichthouder kun je dan soms genoeg nemen met een waarschuwing. Al moet je wel zorgen dat je

goed laat zien wat wel en niet kan. Handhaven begint met het stellen van duidelijke regels. En komt iemand een afspraak niet na dan moet je alsnog het bonnenboekje laten spreken."

Of de inzet van buurtgoa's in de gemeente tot minder meldingen leidt, moet nog blijken bij de evaluatie later dit jaar. Mink: "Het belangrijkste verschil met voorheen is dat we niet alleen reageren op klachten die binnenkomen, maar dat we echt aanwezig en beschikbaar zijn voor de mensen."

BUURTPREVENTIE: DE KRACHT VAN BETROKKEN BURGERS

BUURTPREVENTIEMEDEWERKERS ZIJN EXTRA OGEN EN OREN IN DE WIJK / FOTO: GEMEENTE SPIJKENISSE

Ze heten 'buurtpreventiedewerker', 'buurtwacht' of 'nachtwacht'. In steeds meer gemeenten organiseren buurtbewoners zich. Om de wijk schoon en veilig te krijgen. Of om lokale opsporingsinstanties en politie een handje te helpen. Met succes. In Lopik is het aantal meldingen van overlast en vernielingen dankzij een burgerinitiatief met vijftig procent gedaald.

■ Bloemen uit de perkjes. Ontzette verkeersborden. "Elke maandagochtend moest Gemeentewerken uitrukken om de boel te repareren", vertelt Rida Broekhuizen, coördinator van het project Nachtwacht in Lopik. Zij woont in de straat waar al zo'n dertig jaar de grote discotheek 'De Manebrug' is gevestigd. Omwonenden waren de geluidsoverlast en vernielingen op straat beu en namen in 2006 het initiatief om zelf toezicht te houden in de nacht van zaterdag op zondag. Gemeente en politie steunden het initiatief. Broekhuizen: "We moesten eerst vrijwilligers werven. Een hele kluit, want van diverse kanten kregen we te horen 'mooi niet, dan krijg ik dadelijk een steen door m'n ruit'. Nu blijkt dat de inzet van bekenden juist prima werkt. Vechtpartijen stoppen eerder als een buurman of bekende van de ouders op de herrieschoppers afstapt."

OBSERVEREN EN CORRIGEREN

De bevoegdheden van de vrijwilligers – die in ploegen van vijf, eens in de zes weken nachtpatrouille lopen – werden vastgelegd. Observeren en corrigeren waar nodig, en als het uit de hand loopt de politie waarschuwen. Alle nachtwachters volgden een cursus geweldsbeheersing en zijn uitgerust met herkenbare kleding en telefoon voor noodgevallen. Een goede coördinator is belangrijk, als eerste aanspreekpunt voor

vrijwilligers, gemeente en politie. "Het aantal meldingen van overlast en vernielingen ligt nu vijftig procent lager", zegt Broekhuizen trots. "Dankzij de extra ogen en oren in de wijk."

GEEN VAST ROOSTER

In de gemeente Spijkenisse lopen inmiddels zo'n 135 buurtpreventiedewerkers in tien wijken op willekeurige dagen en tijden hun rondes, vertelt Angela Kuiters, coördinator Buurtpreventie van de gemeente. "We hebben geen vast rooster. Je wilt voorkomen dat potentiële overlastgevers een patroon herkennen." Elk wijkteam bestaat uit 'lopers', en een meldingen- en roostercoördinator. Alle signalen en rapportages van de buurtpreventiedewerkers worden doorgezeten naar de gemeente, politie en woningcorporaties – zodat zij de signalen kunnen beoordelen en actie ondernemen. Elke wijk stelt zijn eigen prioriteiten vast – wat kan variëren van groenvoorziening tot parkeerbeleid en rotzooi op straat.

SIGNALLEN DELEN

Kuiters: "Het is belangrijk om de signalen breed te delen. Stel dat een wijkteam vindt dat het groen nodig gesnoeid moet worden. Dan kan vanuit de gemeente de afdeling Groenvoorziening zeggen dat het daarvoor nu niet de tijd is. Maar als de politie vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid dat wél vindt, kom je samen tot een oplossing." De coördinator heeft nog een gouden tip voor gemeenten die overwegen een vorm van buurtpreventie in te voeren: zet de vrijwilligers in het zonnetje. "Ga een dagje uit of stuur ze op hun verjaardag een kaartje. Want zij zijn je kostbaarste goed om een project te laten slagen."

BURGEMEESTER ABOUTALEB OVER BUURT BESTUURT:

‘WE INVESTEREN FORS IN VERTROUWEN’

De Rotterdamse aanpak Buurt Bestuurt blijkt een succes. Kern: bewoners mogen meebepalen waaraan politie en Stadstoezicht een deel van hun werkuren besteden. “Op die manier plaats je bewoners in de drivers seat”, vertelt burgemeester Ahmed Aboutaleb. “Dat werkt.”

ABOUTALEB: “KLAGEN ALLEEN HELPT NIET. ZEKER NIET NU JE WÉL MOGELIJKHEDEN HEBT OM REGIE TE VOEREN.”

■ “Laatst nog las ik in de krant bij het ontbijt het verhaal van een oudere mevrouw. Ze deed uitgebreid haar beklag: ‘De gemeente luistert niet naar wat burgers zeggen’. Jammer dat zij kennelijk niet op de hoogte is van Buurt Bestuurt”, stelt Ahmed Aboutaleb, alweer ruim twee jaar burgemeester van de havenstad. “Klagen alleen helpt niet. Zeker niet nu je wél mogelijkheden hebt om regie te voeren.”

VEELBELOVENDE PROEF

Het wijkteam van de politie in het Nieuwe Westen begon eind 2009 een proef om bewoners te betrekken bij de veiligheidsaanpak in hun wijk. Secundair doel: hun vertrouwen in de overheid terugwinnen. Bewoners helpen nu met het prioriteren van de veiligheids- en leefbaarheidsvraagstukken in hun buurt. Vervolgens beslissen ze mee over de ureninzet van politie en Stadstoezicht.

De resultaten zijn positief, steeds meer deelnemende wijken en buurten voerden Buurt Bestuurt in. Sterker nog, begin dit jaar besloot Aboutaleb de werkwijze in heel Rotterdam uit te rollen. “Ik heb de winst van de participerende kracht van bewoners zelf ervaren. Een voorbeeld: we wilden we een einde maken aan drugshandel op de Maasboulevard en de fysieke veiligheid verbeteren. We zijn in gesprek gegaan met bewoners van de wijk, die allerlei ideeën aandroegen. Vervolgens zijn we met onder meer politie, douane, fiscus en Stadstoezicht aan de slag gegaan. We pakten dealers aan, maar verbeterden ook de fysieke veiligheid door bosjes te snoeien en een weg om te leiden. Stadstoezicht blijft nu ook tot laat op straat. Die aanpak kwam tot stand in overleg met bewoners.”

BEWONERS MAKEN TOP DRIE

Bewoners weten zelf het beste wat er speelt, concludeert Aboutaleb. “Je kunt natuurlijk onderzoeksmatig één keer per jaar proberen vast te stellen wat de prioriteiten van de Rotterdamse burgers zijn. Alleen is de situatie in een wijk als De Esch een heel andere dan in bijvoorbeeld IJsselmonde of Delfshaven. Op de ene plaats is drugshandel een probleem, op de andere jeugdoverlast of vervuiling. Door met bewoners het veiligheidsprogramma te maken, plaats je ze in de *drivers seat*. Zij stellen met de

politie en Stadstoezicht een top drie van problemen vast. Vervolgens bepalen de partijen in de wijk hoe die worden aangepakt. Bijvoorbeeld extra patrouilles om jeugdoverlast tegen te gaan, en meer aandacht voor woninginbraken en vervuiling. Dat werkt.”

BUURTCOMITÉ

Bij Buurt Bestuurt vormen tien tot vijftien bewoners – samen een goede afspiegeling van de buurt – een buurtcomité. Ook nemen altijd drie professionele partijen deel: vertegenwoordigers van politie, deelgemeente en Stadstoezicht. Worden er in het comité plannen bedacht die specifieke expertise vereisen, dan schuiven ook andere gemeentelijke diensten aan, zoals Gemeentewerken, woningcorporaties of reinigingsbedrijf Roteb. De deelgemeente heeft de regie. Het buurtcomité komt gemiddeld één keer per maand bij elkaar.

Het is best lastig een comité te vormen dat een afspiegeling is van de buurt, zegt Aboutaleb. Een mix van jong en oud, autochtoon en allochtoon en winkeliers en woningeigenaren creëer je niet zomaar even. “Je kunt bewoners niet dwingen te overleggen over een veiligheidsagenda. Buurt Bestuurt trekt al snel de assertieve burgers, die gewend zijn om met de overheid en in wijkoverleggen te praten. Daarom trekken we wel aan individuele burgers om met ons te komen praten, onder meer door buurmannen en -vrouwen van degenen die al in het comité zitten uit te nodigen.”

INFORMATIE TERUGKOPPELEN

Een belangrijk kenmerk van Buurt Bestuurt is het geven én terugkoppelen van informatie. Bewoners kunnen lid worden van een sms- of e-mail-groep. Ze krijgen dan bijvoorbeeld het bericht ‘vanmiddag snelheidscontroles op plaats x’ en na afloop ‘veertig bekeuringen voor te hard rijden op plaats x’. “Bewoners hebben vaak het gevoel dat met hun meldingen niks gebeurt”, zegt Aboutaleb. “Ze voelen zich niet serieus genomen en daardoor neemt de bereidheid om in de toekomst meldingen te doen af. Dat vind ik zorgelijk. Een goede terugkoppeling van de resultaten helpt dat vertrouwen te herwinnen.”

VERTROUWEN

Vertrouwen is ontzettend belangrijk, besluit Aboutaleb. “Daar moet je dan ook fors in investeren.” Maar dan wel over en weer, vindt hij. “Burgers kunnen niet – zoals die mevrouw in de krant – alleen maar zeggen: ‘de overheid luistert niet’. En daarna met de rug naar de overheid toe gaan staan. Daar is niemand mee geholpen. De overheid heeft tenslotte burgers nodig, en de burgers weer handhavers. En dan kun je het beste maar met elkaar om tafel zitten.”

IN BUURT BESTUURT PRATEN BEWONERS MEE OVER DE AANPAK VAN WIJKPROBLEMEN, ZOALS OVERLAST EN VERVUILING / FOTO: INGE VAN MILL

Voor meer informatie:
www.rotterdam.nl/buurt_bestuurt

SLIM HANDHAVEN DE TOEGEVOEGDE WAARDE VAN SOCIALE MEDIA IN DE HANDHAVING

TUSSEN TWEET EN

Vakantiefoto's, dagelijkse gedachten, ergernissen, discussies en het laatste nieuws. Sociale media zoals Twitter, Hyves, Facebook, YouTube en LinkedIn weerspiegelen in toenemende mate ons sociale leven. In de 'web 2.0 maatschappij' maakt iedereen zijn eigen krant, radio- en televisieprogramma. Steeds meer organisaties spelen in op de nieuwe toepassingen die door sociale media ontstaan. Ook in de handhaving zijn er mogelijkheden. Naar de juiste toepassing is het soms nog zoeken.

■ Sociale media kunnen gebruikt worden voor het behalen van organisatiedoelen en het ondersteunen van handhavers en toezichthouders in de dagelijkse praktijk. Bijvoorbeeld door het vergroten van burgerparticipatie via online-forums en het verhogen van sociale controle via de sms-dienst Amber Alert. Ook het uitwisselen van informatie kan relatief eenvoudig. Bijvoorbeeld door vragen te beantwoorden van onder toezicht gestelden via Twitter of informatie te verzamelen via Facebook. Professionals kunnen kennis en ervaringen uitwisselen via bijvoorbeeld LinkedIn-groepen. Een andere kracht van sociale media is de mogelijke bijdrage aan een positief imago van toezicht en

handhaving. Waar in de 'klassieke' media vooral falend toezicht groot wordt uitgemeten, kunnen toezichthouders met sociale media ook de positieve kant van handhaving in beeld brengen.

De mogelijkheden lijken dus legio en in de handhaving wordt er al volop mee geëxperimenteerd. Tegelijkertijd wijzen critici op privacygevoeligheid en het feit dat slechts een deel van de bevolking actief is op sociale media. Daarom laten we enkele (ervarings)deskundigen aan het woord over de mogelijkheden en valkuilen ervan.

‘WIE NIET COMMUNICEERT IS ONZICHTBAAR’

“Sociale media stellen je in staat een netwerk te vormen dat is afgestemd op een specifieke behoefte”, vertelt Bert Mulder, lector Informatie, Technologie en Samenleving aan de Haagse Hogeschool. “De truc is om op een slimme manier relevante gegevens te filteren uit die constant aanwezige wolk van informatie. Pas dan creëer je toegevoegde waarde, zogeheten ‘swarm intelligence’.”

Een voorbeeld daarvan is Google Flu: daarbij voorspelt de zoekmachine een griepgolf op basis van een toename van het aantal zoekopdrachten op woorden als kuchen, hoesten, koorts, enzovoorts. En dat een week eerder dan artsen. Een ander voorbeeld is navigatiefabrikant TomTom, die op basis van rijgedrag files signaleert en daarop anticipeert met alternatieve routes. “Informatie die door een grote

groep individuen wordt gegenereerd is dus pas van waarde als je daar slim gebruik van maakt.”

EIGEN KWALITEIT

Volgens Mulder stijgt het aantal technologische ontwikkelingen op het gebied van sociale media niet zo gek veel meer. Het aantal toepassingen daarentegen wel. Dat is interessant voor de handhaving. Het biedt kansen, al is het ook even wennen. “Wees je ervan bewust dat elk medium zijn eigen kwaliteit heeft”, waarschuwt Mulder. “Het is iets anders als iemand ‘#112’ twittert dan wanneer iemand 112 belt. Hoe weet de twitteraar bijvoorbeeld wie er luistert? Voor dat soort verschillen moet je gevoel krijgen.”

Als dat lukt en als helder is waarvoor men sociale media wil inzetten, zijn er vooral voordelen. Dankzij bijvoorbeeld Amber Alert – het landelijke sms-waarschuwingssysteem voor kindervermissingen en -ontvoeringen – heeft de politie er 25.000 paar extra ogen bij. En in Terneuzen zette de politie sociale media gericht in om met name Belgische en Franse ‘softdrug-

toeristen’ erop te attenderen dat een bekende coffeeshop zijn deuren ging sluiten.

PRIVACY

Voordelen te over dus, maar de privacy blijft een heet hangijzer in de discussie over de inzet van sociale media. De bereidwilligheid om die privacy deels op te geven, neemt volgens Mulder toe als ook het waargenomen belang toeneemt. “Mensen geven hun privacy op voor twee cent korting met een bonuskaart. Waar- mee ik maar wil aangeven dat privacy in de wet iets anders is dan privacy in de praktijk. Dus: zorg ervoor dat burgers inzien wat het belang is van gedeelde informatie, met campagnes en goede communicatie.”

LEARNING BY DOING

Sociale media links laten liggen is in elk geval geen optie, vervolgt Mulder. “Als je het niet gebruikt ga je nat, want wie niet communiceert is onzichtbaar. Je moet een gezicht krijgen in de informatiemaatschappij. Dus ga aan de slag en

accepteer het dilemma dat het nog geen bewezen technologie is. Expert word je door het te doen.” Reflectie en terugkoppeling zijn vervolgens sleutelwoorden om het gebruik van sociale media te professionaliseren, volgens Mulder. “Een politieman is een politieman, geen media-expert. Koppel ervaringen terug en analyseer ze om er echt iets van te leren. Ben, met een chique woord, de ‘reflective practitioner’.”

HERWAARDERING VAN DE OVERHEID

Het moet allemaal nog duidelijk worden, zegt Mulder, wat de precieze toegevoegde waarde is, wat het kost en oplevert en welke media je precies moet inzetten. “Maar ik ben ervan overtuigd dat sociale media leiden tot een herwaardering van de overheid. Ze maken veel transparanter wat de overheid doet. Een politieagent die blogt of twittert krijgt een gezicht en dat levert betrokkenheid op.”

ONDERZOEK: SOCIALE MEDIA IN DE HANDHAVING

Vanuit het CCV onderzoekt Hester Goosensen de rol van sociale media in de handhaving. Daarvoor verzamelt zij voorbeelden van gebruik en verkent ze o.m. waarmee handhavers en toezichthouders geholpen zouden zijn op dit gebied. Uw reactie is van harte welkom. Mail naar: hester.goosensen@hetccv.nl

TOEZICHT

SUCCESSVOLLE LINKEDIN-GROEP DANKZIJ STRENG TOEZICHT OP DE LEDEN

Onlinenetwerk voor professionals LinkedIn kent tal van toepassingen. Je vindt er (oud-)collega's, banen en antwoorden op vele vragen. Maar ook voor kennisdeling en discussies is het netwerk te gebruiken. De LinkedIn-groep 'Toezicht, opsporing en handhaving' is daarvan een toonaangevend voorbeeld.

PROBLEMEN MELDEN VIA JE SMARTPHONE

Meldingen van een kapotte lantarenpaal, een vernield bushokje of gedumpt huisvuil zijn niet meer voorbehouden aan gemeentelijke handhavers. Initiatieven als www.verbeterdebuurt.nl en www.buitenbeter.nl stellen burgers in staat direct een steentje bij te dragen aan een prettige leefomgeving. Via een website of met behulp van een smartphone kunnen buurtbewoners direct – met vermelding van tijd en locatie – een probleem melden. Maar ook voor het aandragen van ideeën bieden de initiatieven een uitkomst.

BUITENBETER

Met de BuitenBeter-app kunnen burgers met behulp van hun smartphone een probleem in de buurt doorgeven aan de gemeente in een aantal eenvoudige stappen. Je maakt een foto, bijvoorbeeld van een vernield bushokje, je omschrijft het probleem en stuurt vervolgens de melding. Op basis van je locatie komt de melding automatisch bij de juiste gemeente terecht.

VERBETER DE BUURT

www.verbeterdebuurt.nl is een sociaal platform dat burgers en gemeenten in staat stelt samen de buurt te verbeteren. Willen bewoners bijvoorbeeld dat er verkeersdrempels in de straat worden aangelegd of een verbeterde speeltuin, dan kunnen ze die suggesties eenvoudig via de website aandragen bij hun gemeente. Buurtbewoners kunnen vervolgens reageren of hun stem uitbrengen op die ideeën. Zo ontstaat er een dialoog, tussen burgers onderling en met de gemeente.

"Het begon met de behoefte om ook buiten mijn bestaande werkring contacten te leggen, ervaringen en kennis te delen", vertelt Gwendolyn Bruijns, manager van de LinkedIn-groep. "In het begin ging het langzaam en bestond de groep uit een klein clubje bekenden. Inmiddels tellen we bijna 3000 leden die allemaal werkzaam zijn binnen de sector toezicht en handhaving en lopen de discussies vanzelf." Rob Velders, oprichter van de groep: "Prachtig om te zien hoe de vliegwielfunctie die Gwendolyn en ik in het begin vervulden, uitgroeide tot een perpetuum mobile."

VRAAG EN ANTWOORD

De discussies die in de groep zijn opgestart lopen sterk uiteen, maar hebben allen een praktische inslag. Er worden vragen gesteld als 'Wie kan mij helpen aan een stappenplan? Wie heeft er tips voor de uitvoering van de Voetbalwet? Tot hoever reikt het legaliseringstraject? Iedere vraag levert tientallen suggesties, antwoorden en voorbeelden op. Wat het succes is van de groep waarin in de afgelopen drie jaar honderden discussies zijn gevoerd? "We laten alleen

die mensen toe die professioneel met toezicht te maken hebben en we waken over de discussies", zegt Velders. "Iemand die zijn auto te koop aanbiedt spreken we direct aan. We weren reclame en accepteren geen anonieme leden. Iedereen moet elkaar met open vizier tegemoet treden."

GEEN BARRIÈRES

Doel van de groep is verbinding creëren tussen toezichthouders van verschillende overheidsorganisaties. Over ambtelijke grenzen heen. Bruijns: "In de praktijk kom je elkaar niet altijd tegen en zijn er barrières tussen departementen, provincies, gemeenten, zbo's, enzovoorts. Online gelden die grenzen niet." Dat blijkt ook uit het gemêleerde gezelschap vertegenwoordigers van nagenoeg alle instituten en organisaties. "De meerwaarde van deze 'grenzeloze' discussies is de integrale manier van denken: alle betrokken partijen dragen vanuit hun expertise bij aan de oplossing van een probleem."

PROFESSIELE MENINGEN

"Het mooie is dat de lijnen kort zijn. Je mailt iemand, krijgt snel reactie of je spreekt meteen af", vertelt Velders. "De discussies gaan vaak over onderwerpen waar je een mening over kunt hebben", vult Bruijns aan. "Maar al die verschillende meningen zijn gebaseerd op professionele ervaring en vormen een netwerk van waardevolle kennis." En niet iedereen hoeft volgens haar actief te reageren. "Ook voor meelezers zijn de neergeschreven kennis en praktijkvoorbeelden van grote waarde."

Aan de groep is een nieuwsbrief gekoppeld die een wekelijks overzicht geeft van al het strategische nieuws op het gebied van toezicht, opsporing en handhaving. De groep is te vinden op LinkedIn door te zoeken in 'groups' op 'Toezicht, opsporing en handhaving'.

FACEBOOK VERSUS FRAUDE: 1-0

Tien Nederlandse gemeenten zijn een pilot gestart waarin ze sociale media inzetten in de strijd tegen bijstandsfraude. Ook de 'grote vier' – Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht – doen mee. Samen met recherche- en onderzoeksbureaus proberen ze door sociale media te monitoren, fraude aan het licht te brengen en het aantal openstaande vorderingen te verminderen.

INTERNETSPOREN

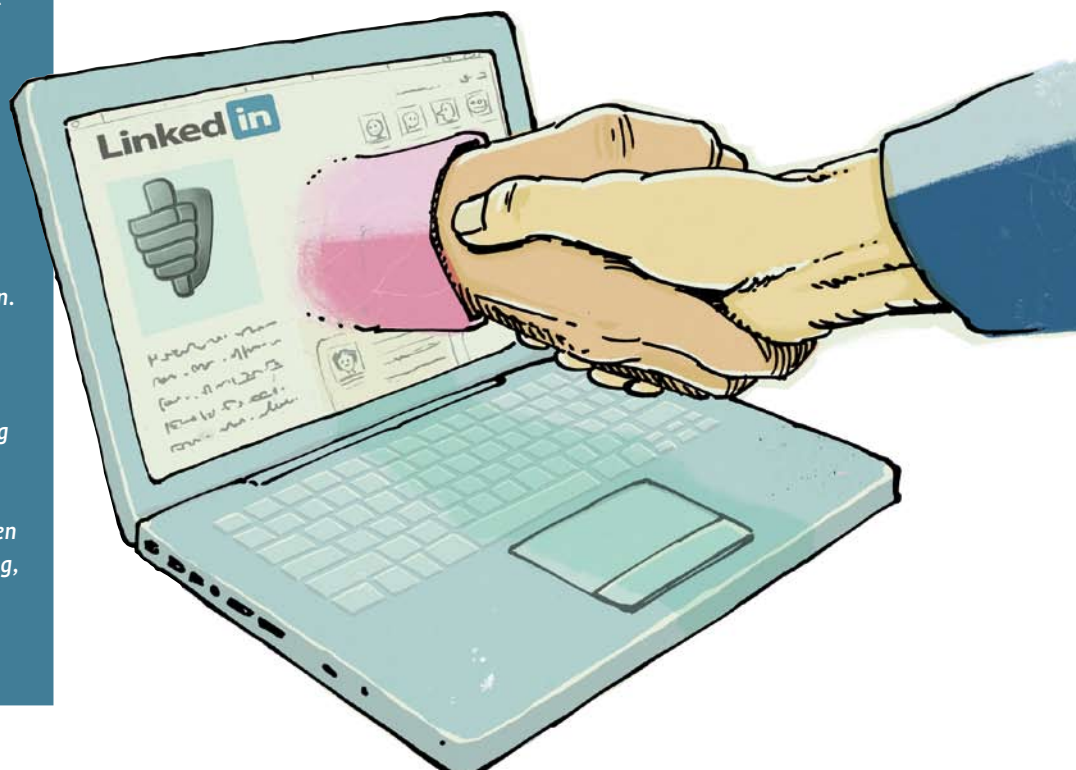
"In de pilot analyseren we honderd dossiers met een quick scan", vertelt Wilfred van Roij van Com Connect, een van de twee bureaus die deelnemen aan de pilot. "We monitoren onder meer LinkedIn, Facebook, Hyves, Twitter en Partyflock." Dat monitoren gebeurt met speciale software die scant op bepaalde zoektermen, profielwijzigingen of berichten die aanleiding geven tot nader onderzoek. Van Roij: "Tot nu toe hebben we vijftig dossiers gescand. In 38 gevallen leverde de scan resultaten op, waarvan 23 dossiers vragen om nader digitaal onderzoek. In de overige gevallen levert 'fysiek' onderzoek waarschijnlijk sneller resultaat op."

ZWAAR WENNEN

Com Connect biedt de gemeenten ondersteuning bij de scans van de sociale media. "Uiteindelijk moeten ze het zelf kunnen", benadrukt Van Roij. "Maar daarvoor is nog een flinke leerweg af te leggen." Volgens de voormalige politieagent is het 'zwaar wennen' voor gemeenteambtenaren om met de handhavingmogelijkheden van sociale media om te gaan. "Het is een goed idee om deze kennis verplicht te stellen in BOA-opleidingen, want sociale media leveren waardevolle informatie op. Over een vader die in de bijstand zit maar waarvan de dochters twitteren dat de vakantie zo lekker luxe is, bijvoorbeeld."

IEDEREEN IS JOURNALIST GEWORDEN

De kunst is volgens Van Roij om alle beschikbare informatie goed te verwerken. "Over de gebeurtenissen in Alphen aan de Rijn werd op het hoogtepunt driehonderd keer per minuut getwitterd. Dat is niet bij te houden op dat moment zelf, maar ook naderhand zijn die berichten waardevol." Ook foto's, filmpjes en tekst van de brand in Moerdijk leverden veel waardevolle informatie op, vertelt Van Roij. "Iemand die twittert een zwarte rookpluim te zien net nadat de brand ontstaat, staat blijkbaar op een goede plek en weet misschien meer te vertellen." Door sociale media in de gaten te houden zijn zulke getuigen eenvoudig op te sporen. "Iedereen is in feite journalist geworden. Het is aan ons om het waardevolle van de rest te onderscheiden."

HANDHAVING MAAKT UITSTALLINGSBELEID ZICHTBAAR

GOUDA: AANTREKKELIJKE BINNENSTAD

Uitstillingsbeleid is een gemeentelijke aangelegenheid; er bestaat geen landelijk beleid voor. Iedere gemeente gaat hier dus anders mee om. Ze kent de gemeente Gouda al sinds 1 januari 2002 regels voor uitstallingen. In het gehele winkelgebied van het centrum geldt een algemeen uitstalverbod. Uitzonderingen hierop zijn uitstallingen van bloemen, planten, kranten, groente en fruit en gevelbloembakken. De regels zijn in overleg met de winkeliers in de binnenstad vastgesteld. Stadstoezicht ziet erop toe dat de winkeliers de regels naleven en spreekt hen er als het nodig is op aan. De regels zijn ingesteld om de aantrekkelijkheid van de historische binnenstad te behouden en de mooie gevels niet volledig achter uitstallingen te laten verdwijnen. Daarnaast waren afspraken noodzakelijk om de toegankelijkheid en doorgang voor voetgangers en hulpdiensten van de veelal smalle straatjes te garanderen.

UITSTALLINGEN VAN WINKELS KUNNEN HET STRAATBEELD ROMMELIG MAKEN / FOTO: INGE VAN MILL

Plantenbakken, reclamezuilen, sandwich- en aanbiedingsborden. De uitstallingen van winkels en de horeca zijn gemeenten vaak een doorn in het oog. De spullen maken het straatbeeld rommelig en bemoeilijken de toegankelijkheid. De gemeente Spijkenisse maakte hierop vorig jaar beleid. Dit jaar is gestart met handhaving, waardoor voor winkeliers het beleid zichtbaar is. Vooral nog succesvol. Het winkelcentrum is nu vrij van illegale uitstallingen.

■ Niet plotseling streng gaan handhaven: Spijkenisse vond het belangrijk winkeliers en horeca-uitbaters de kans te geven vertrouwd te raken met het beleid. De gemeente koos voor een trapsgewijze methode waarin eerst het voorlichten centraal stond, daarna het waarschuwen en in de laatste fase het uitdelen van boetes. “We hadden prachtig beleid ontwikkeld, maar als je niet handhaaft dan blijft het papier”, vertelt Christian Meijer, beleidsmaker handhaving van de gemeente Spijkenisse. “We wilden niet zomaar beginnen met boetes uitdelen. In de beginperiode hebben onze goa’s (gemeentelijke opsporingsambtenaren) daarom tijdens

hun rondes door het centrum de winkeliers aangesproken en uitgelegd wat er wel en niet mag.”

CENTRUM VRIJ VAN UITSTALLINGSBORDEN

In het centrum zijn uitstillingsborden nu helemaal verboden en daarbuiten moeten winkeliers aan bepaalde voorwaarden voldoen die te maken hebben met afstand en hoogte. De goa’s bekijken of de uitstallingen in strijd zijn met het vastgestelde beleid. Het beleid van Spijkenisse is gebaseerd op de APV, waarin het verboden is om zonder vergunning een weg anders te gebruiken dan waar die voor bedoeld is.

De eerste rondes waren nuttig: diverse winkeliers is gevraagd hun reclameborden te verwijderen. Na de voorlichtings- en waarschuwingsperiode zijn boetes uitgedeeld. Meijer: “De handhaving werpt zijn vruchten af. Inmiddels ziet het winkelcentrum er uit zoals gewenst.”

SAMEN OM TAFEL

Ondanks de stapsgewijze invoering, is het voor de winkeliers een behoorlijke ommezwaai. Sommigen zijn dan ook sceptisch. Daarom beloofde de gemeente de aanpak te evalueren met de voorzitters van de winkeliersverenigingen en de vertegenwoordigers van de horeca.

Meijer: “De evaluatie is inmiddels achter de rug. Zodra alle opmerkingen zijn geïnventariseerd gaat de gemeente bekijken of er aanpassingen nodig zijn. Het is heel begrijpelijk dat sommige uitbaters het lastig vinden, maar het fijne is dat we wel met elkaar om tafel zitten. Winkeliers hebben goede ideeën. Zo is er geopperd om een standaardbord in te voeren voor het centrumgebied om de wirwar aan borden tegen te gaan. Dat soort ideeën nemen we serieus in overweging. Zo werken we samen toe naar een nette binnenstad.”

‘HANDHAAF OP ORDE, EN JE KRIJGT VEILIGHEID’

Uit een brievenbus steekt een envelop vol geld. De brievenbus staat in een keurig opgeruimde straat. Geen zwerfafval, geen graffiti. 13 procent van de mensen steekt de envelop in hun zak. Een paar dagen later: dezelfde brievenbus, dezelfde envelop, dezelfde straat. Nu mét zwerfafval of graffiti. Tweemaal zoveel mensen steken de envelop in hun zak. Waarom?

■ Het brievenbusexperiment is een van de 23 (veld)experimenten die sociaal psycholoog dr. Kees Keizer uitvoerde voor zijn onderzoek. In zijn proefschrift ‘The spreading of disorder’ laat hij zien dat de invloed van een norm of regel op ons gedrag afhangt van het respect dat we om ons heen zien voor (andere) regels en normen. “Zien dat een ander zich niet aan een norm houdt, maakt dat je minder geneigd bent je aan normen te houden”, aldus Keizer. “Zichtbare overtredingen verlagen de drempel om regels en wetten te overtreden, waardoor ze zich als een olievlek uitbreiden.” Om bij het brievenbus-experiment te blijven: mensen zien dat anderen zich niet aan regels houden (namelijk troep op straat gooien en graffiti spuiten) en dus houden ze zichzelf ook niet aan een (andere) norm, en nemen ze de envelop met geld mee.

GOED VOORBEELD

Andersom is een norm meer van invloed op je gedrag als je ziet dat mensen duidelijk respect hebben voor (andere) regels. Keizer: “Dit positieve

effect van het goede voorbeeld geven is niet alleen krachtig maar ook heel breed: iemand een straat zien schoonmaken maakt mensen socialer en vriendelijker naar vreemden.” Dit geldt nog sterker voor mensen met veel status, bijvoorbeeld door hun positie. “Het negatieve effect dat uitgaat van normovertredend gedrag wordt extra versterkt als deze overtreders mensen met een hoge status zijn, zoals politieagenten. Ook de voorbeeldfunctie geldt voor hen sterker.”

SINAASAPPELS EN STRAATVEGERS

Het is dus van belang om respect en zorg voor normen zo zichtbaar mogelijk te maken. Keizer: “In een van onze experimenten liep een groep mensen langs iemand die de straat veegde. Vervolgens liepen ze langs een meisje dat sinaasappelen uit haar handen liet vallen. Deze mensen hielpen haar veel vaker, dan de groep mensen die niet langs de straatveger waren gelopen.” Het is volgens het onderzoek dus niet alleen essentieel om graffiti, fietswrakken en zwerfafval te verwijderen; het is ook van belang

dit zichtbaar te doen. Daardoor werk je norm-naleving namelijk nog verder in de hand.” “Dus: laat de straatveger midden op de dag zijn werk doen, in plaats van ’s morgens vroeg. Dat kost niets extra, maar het levert wel veel op, omdat mensen het zien en zich daardoor socialer gaan gedragen.”

HET NUT VAN BOETES

Wat betekent dat voor handhavers die boetes uitschrijven? “De huidige aanpak rust te eenzijdig op boetes”, vindt Keizer. “Boetes zijn vooral effectief in combinatie met een hoge pakkans. Maar de pakkans is voor sommige overtredingen bijzonder laag en vanuit financieel oogpunt ook niet naar een gewenst niveau te tillen. Dat maakt ingrijpen in de omgeving en de communicatie geen aanvulling op handhaving, maar van essentieel belang.”

LIEVER GEEN BORD

Veelgebruikte methode is om verkeersborden te plaatsen. Maar dit kan averechts werken, aldus Keizer. “Als een ‘bekende’ regel structureel wordt overtreden, plaatsen gemeenten vaak een verbodsbord om de aandacht nog eens extra op de regel te vestigen. Maar daarmee richt je de aandacht van mensen juist op de veel voorkomende overtreding van die regel. Je maakt er eigenlijk reclame voor.” Volgens de onderzoeker werkt een verbodsbord plaatsen alleen als je al vóórdat je het bord plaatst de bewuste sporen van overtreding verwijdert en

dit ook blijft doen. Dat geldt ook voor regels. Keizer: “De onderzoeksresultaten maken ook duidelijk dat we heel voorzichtig moeten zijn met het invoeren van regels: als je een regel invoert maar mensen leven die regel zichtbaar niet na, heeft dat een negatief effect op de naleving van andere regels. Dus: beter geen regel dan een regel die zichtbaar door veel mensen niet wordt nageleefd.”

Meer weten?

www.rug.nl/staff/k.e.keizer/research

OVERLAST OP HET PLEIN

In het artikel ‘Overlast op het plein’ uit het tijdschrift *Justitiële Verkenningen* (2010, nummer 5, *Architectuur en veiligheid*) worden verschillende onderzoeken aangehaald over de invloed van de (gebouwde) omgeving op criminaliteit. Centraal staat de vraag of de inrichting van openbare ruimtes kan bijdragen aan de veiligheid en leefbaarheid ervan. Een greep uit de besproken onderzoeken:

Volgens Oscar Newman en zijn *Defensible space-theorie* is de gebouwde omgeving van invloed op sociale controle en daarmee op het voorkomen van criminaliteit. Volgens hem moeten bewoners het gevoel hebben dat de ruimte van hen is, moeten ze zelf toezicht op de openbare ruimte kunnen houden (ramen met uitzicht), mag de bebouwing niet uitstralen dat de bewoners kwetsbaar en geïsoleerd zijn (geen grote, hoge flatgebouwen) en moet de bebouwing in de buurt staan van niet-bedreigde gebieden zoals kleine drukbezochte parken.

Volgens de Amerikaanse socioloog William Whyte zijn gevoelens van onveiligheid en criminaliteit het best te bestrijden door de aanwezigheid van veel andere mensen. Daar moet de gebouwde omgeving mogelijkheden voor bieden. Volgens hem gaan mensen op een plein altijd dichtbij andere mensen zitten, al zeggen ze vaak dat ze juist ‘op zichzelf willen zijn’.

De conclusie van het artikel is dat goed ingerichte multifunctionele ruimtes kunnen bijdragen aan de leefbaarheid en veiligheid. Maar, stellen de auteurs, ze kunnen niet zonder handhaving: burgers hebben vaak wel een geüniformeerd steuntje nodig.

Bron: *Justitiële verkenningen* (2010, nummer 5), *Architectuur en veiligheid*. Ministerie van Justitie, WODC.

KEES KEIZER: "BETER GEEN REGEL DAN EEN REGEL DIE ZICHTBAAR DOOR VEEL MENSEN NIET WORDT NAGELEefd." / FOTO: INGE VAN MILL

DE TERUGKEER VAN ZEDENDELINQUENTEN IN DE SAMENLEVING KAN VOOR VEEL BEROERING ZORGEN / FOTO: HOLLANDE HOOGTE

VAN ZEDEN-DELINQUENT TOT BUURTBEWONER

“Ik wil als burgemeester gewoon weten wanneer een veroordeelde pedofiel na zijn straf terugkeert naar huis.” Duidelijke taal van de Utrechtse burgemeester Aleid Wolfsen, die in 2008 verrast werd door de terugkeer van een pedofiel naar de flat waarin ook zijn slachtoffer woonde. Om dergelijke ‘verrassingen’ te voorkomen, loopt momenteel de BIJ-pilot.

■ Aan de BIJ-pilot (Bestuurlijke Informatievoorziening Justitiabelen) doen 76 gemeenten mee, waaronder Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht. Het is een vervolg op de in 2009 gehouden pilot BIVGEG (Bestuurlijke Informatievoorziening Gemeenten inzake Ex-gedetineerden). Beide pilots draaien om het vroegtijdig informeren van burgemeesters over de terugkeer van ex-gedetineerden, zodat er tijd is een risico-analyse te maken. Is er kans op maatschappelijke onrust? Dan kunnen er tijdig maatregelen genomen worden. Aan BIVGEG deden 17 gemeenten mee. Te weinig om generieke uitspraken te doen. Daarom is begin 2011 de vervolgpilot BIJ van start gegaan, die uiteindelijk tot een landelijke uitrol moet leiden.

DE BREDASE BLAUWDRIJK

De gemeente Breda is vanaf het begin bij beide pilots betrokken. Haar aanpak is voor veel andere gemeenten een voorbeeld. Stadsmanier Henk Boelens heeft een volmacht van de burgemeester: “Als er een melding van terugkeer bij ons binnenkomt, komt het casuoverleg samen. Daarin zitten politie, Reclassering, de coördinator nazorg ex-gedetineerden van de gemeente en het OM. Ieder brengt vanuit zijn eigen expertise informatie in. Op basis daarvan bepalen we of er risico op maatschappelijke onrust is. Zo ja, dan bedenken we een oplossing en lichten we de burgemeester in. Onze ervaring: samen weet je meer dan één. Je bundelt je kennis en combineert dat met gezond verstand.”

OBJECTIEVE INSCHATTING

Breda heeft een model ontwikkeld om zo objectief mogelijk in te schatten of er risico bestaat op maatschappelijke onrust. Om te voorkomen dat er op het onderbuikgevoel afgegaan wordt. Er wordt gekeken naar het recidiverisico volgens de Reclassering, medewerking aan opgelegde interventies zoals psychische ondersteuning, de woonsituatie, risico's van buitenaf (zoals media-aandacht) en de woonplaats van eventuele mededaders en slachtoffers. Het model staat nog in de kinderschoenen en moet tijdens de BIJ-pilot verder worden ontwikkeld.

PRAGMATISCH OMGAAN MET PRIVACY

Privacy is een belangrijk aandachtspunt in de pilot. Uitgangspunt is uiteraard een zorgvuldige omgang met gegevens van ex-gedetineerden. Boelens: “In het casuoverleg wordt alleen relevante informatie gedeeld en we houden altijd rekening met de persoonlijke situatie van de ex-gedetineerde. Maar we houden ons niet eindeloos bezig met wat wel en niet mag. We zijn pragmatisch: in de praktijk gaat het erom wat je kunt. Vele gemeenten zijn nog steeds aan het praten over wat er mag. Mijn tip: zoek de mogelijkheden, gebruik je netwerk, heb een beetje lef en wees creatief.”

BEROEPSVERENIGING GEEFT BOA'S EIGEN GEZICHT

HANDHAVERS EN TOEZICHTHOUDERS KRIJGEN EEN EIGEN BEROEPSVERENIGING / FOTO: INGE VAN MILL

Nog even – en dan vinden alle boa's in Nederland onderdak in een eigen beroepsvereniging: Beboa. Kartrekker is Minze Beuving die onder meer korpschef was, voorzitter van de Raad van Hoofddcommissarissen en bevelhebber bij de Koninklijke Marechaussee. Beuving vindt dat handhavers en toezichthouders een platform verdienen. “Het gebrek aan een dergelijke voorziening staat verdere professionalisering van de beroepsgroep in de weg.”

Mijn loopbaan draait om: “het werken met mensen. Ik was negentien toen ik als agent begon. Al op de Politieacademie werd ik gegrepen door de vraag hoe je mensen kunt corrigeren als hun gedrag uit de pas loopt met wat je als samenleving wenselijk vindt. Sindsdien ben ik verder gegroeid, eerst in de uitvoering, later in leidinggevende functies. Veiligheid is altijd mijn thema geweest; nationaal en internationaal.”

Handhaving betekent voor mij: “een zodanige vorm van toezicht dat mensen zich veilig voelen op straat. Of je nu oud bent of jong. Dat

betekent ook stevig aanpakken van uitwassen. Handhaven is een vak. De kunst is overtuigend op te treden. Ik benadruk graag dat boa's niet in competitie zijn met de politie. Het gaat erom dat we als collega's optrekken, samenwerken en elkaar ondersteunen.”

Als voorzitter van Beboa ga ik: “mij ervoor inzetten dat wat boa's op straat tegenkomen, ook doorklinkt bij werkgevers en beleidsmakers. In de contacten met diverse departementen, VNG en gemeenten hoor ik dat ook zij erbij gebaat zijn dat de beroepsgroep goed georga-

niseerd is. Een thema als agressie tegen boa's verdient een hogere plek op de agenda. Het hoort bij professionalisering om opsporingsambtenaren weerbaarder te maken.”

Over vijf jaar is de beroepsvereniging:

“een duidelijke factor in het overleg met de belangrijkste partners. Wat nu ontbreekt is één aanspreekpunt, een plek waar boa's informatie uitwisselen en gezamenlijk hun stem laten horen. In een stad als Rotterdam zijn er alleen al zo'n 600 boa's actief. Wat komen zij en al die collega's in de rest van Nederland in de uitvoe-

BEBOA: BEROEPSVERENIGING IN OPRICHTING

Beboa bestaat officieel sinds het oprichtingscongres dat op 10 mei jl. plaatsvond in Rotterdam. De verwachting is dat de eerste

boa's zich met ingang van 2012 als lid kunnen aansluiten. “Dit jaar zetten we de organisatie stevig neer”, vertelt voorzitter Beuving. Over het doel zegt hij: “Te vaak worden er dingen voor opsporingsambtenaren besloten, bijvoorbeeld op het gebied van opleidingen, zonder hen erbij te betrekken. De beroepsvereniging geeft hen een eigen stem en gezicht. Opsporingsambtenaren kunnen uiteenlopende taken hebben, variërend van parkeerwachter tot het opsporen van zware milieudelicten. Maar wat hen bindt is hun opsporingsbevoegdheid.”

Meer informatie is te vinden op www.beboa.nl

ring tegen? Welke regels zijn handhaafbaar, welke niet? Het is aan Beboa om in de juiste overlegverbanden aandacht te vragen voor wat opsporingsambtenaren nodig hebben om hun rol te spelen.”

PERSOONLIJK PORTRET

‘OUDERS HEBBEN GEEN FLAUW IDEE HOEVEEL HUN KINDEREN DRINKEN’

Hij is ambtenaar, maar heeft geen 9-tot-5-baan. Sterker nog, vrijwel elk weekend en vaak ook in de avonden is Michiel van Baardewijk te vinden in kroegen, tentfeesten en supermarkten. “De pakkans bepaalt het nalevingsgedrag.”

NAAM: Michiel van Baardewijk

LEEFTIJD: 37

FUNCTIE: DHW-controleur gemeente Lingewaard

ZEGT: Jongeren weten heus wel dat veel drank slecht is, maar tussen weten en handelen gaapt een gat”

Foto: Liesbeth Dingemans

■ “Laatst zag ik een meisje van dertien jaar languit op straat liggen. Helemaal van de wereld, onder de kots. Groepje vriendinnetjes er in paniek omheen. Dan bel je de moeder en hoor je: ‘ze heeft een zwakke maag’. Die moeder wilde het gewoon niet weten. Ouders hebben vaak geen flauw idee hoeveel hun kinderen drinken.”

GIGANTISCH ASSORTIMENT

Waar jeugd is, is tegenwoordig de drank niet ver weg. “Ik zie dat er ontzettend veel wordt gedronken”, vertelt Van Baardewijk, controleur van de Drink- en Horecawet (DHW) van de gemeente Lingewaard. “Ouders onderschatten het. Soms krijg je te horen: ‘vroeger dronk men ook’. Dat klopt wel, maar de beschikbaarheid van alcohol is nu veel groter. Vroeger had je vooral bier en wijn, nu zie je al die zoete drankjes in de supermarkt. Dat assortiment is gigantisch. Je koopt al een fles voor drie euro.”

Van Baardewijk, stevig postuur, zit deze Bevrijdingsdag alleen in de kelder van het gemeentehuis in Bommel, een prachtig in het groen gelegen kasteel. Al zijn collega-ambtenaren zijn vrij. Hij moet nog naar een festival. Samen met vijf aangrenzende gemeenten draait Lingewaard mee in een pilot, waarin gemeenten alvast

ervaring op doen met het toezicht op de DHW. Van Baardewijk controleert in al die gemeenten.

GOED DEURBELEID BELANGRIJK

Naast administratie en vergunningcontrole is toezicht op leeftijdsgrenzen een van zijn taken. “Je betaalt gewoon entree, gaat naar binnen en probeert erachter te komen of drank niet aan jeugd onder de zestien jaar wordt verstrekt. Ik check eerst de toegangscontrole. Als die controle er is, klopt dat dan met de polsbandjes in de zaal?” Eén les kan hij al trekken: waar goed deurbeleid ontbreekt, is de kans levensgroot dat te jonge jongens en meisjes alcohol kunnen kopen.

Van Baardewijk is vaak ruime tijd aanwezig. De bewijslast moet voldoende zijn – sommige Boeterapporten bevatten zomaar acht tot tien kantjes. “Ik koop een drankje – geen alcohol, nee – en probeer op te gaan in de massa. Ik let dan ook op mijn kledingkeuze.” Bij supermarkten controleert hij steekproefsgewijs. De controleur kan immers moeilijk de hele dag in de rij voor de kassa staan. “Ook buiten heb ik vaak goed zicht op kassa’s.” Door zijn ervaring ziet Van Baardewijk al snel of iemand onder de 16 jaar is. En kan al een Boeterapport worden

opgemaakt als de ondernemer bij twijfelgevallen niet om een identiteitskaart vraagt.

HERKENNING WERKT PREVENTIEF

Door lokaal te werken kun je écht maatwerk leveren, zegt hij. “Natuurlijk word ik soms herkend, maar dat vind ik geen nadeel. Daardoor weten ondernemers dat ze gepakt kunnen worden. En de pakkans bepaalt het nalevingsgedrag.” Herkenning heeft dus een preventieve werking, vindt hij. “Ondernemers weten dat ze gecontroleerd worden, zeker bij evenementen. Je ziet dan ook dat toegangscontroles steeds strenger worden. Op een van de feesten was een organisator de klos. Aan jongeren onder de 16 jaar was alcohol verstrekt. De ondernemer kreeg een boete van 900 euro. Twee weken later bij een ander feest hingen overal A4’tjes in de tent: eventuele boetes wilden de organisatoren verhalen op de jongeren zelf.” Die A4’tjes hangen nu nog bij de diverse feesten.

GAPEND GAT

Een goede DHW-controleur is standvastig, daadkrachtig en inventief, somt Van Baardewijk op. “En je moet er iets mee hebben”, zegt hij. De posters in zijn werkkamer (‘Voorkom alcoholische schade bij uw opgroeiende kind’) ver-

raden iets van zijn passie, die hij opdeed in de bedrijfsbeveiliging van een ziekenhuis en later bij vele evenementen in Nederland. “Ik heb veel excessen gezien. Jongeren weten heus wel dat veel drank slecht is, maar tussen weten en handelen gaapt een gat. In mijn werk maak ik met veel jongeren een babbeltje. Ik krijg informatie over bedrijven die zich niet aan de wet houden. Maar ik hoop ze ook wat mee te geven.”

NIEUW SPECIALISME

Wat gemeenten in het ‘dranktoezicht’ steken, verdienen ze dan ook terug, is de overtuiging van de controleur. Het schoolverzuim neemt af en er is minder vandalisme. Van Baardewijk juicht de verschuiving van de toezichtstaak van de nieuwe Voedsel en Waren Autoriteit naar de gemeenten toe. “Mits gemeenten het DHW-toezicht niet als bijzaak zien van andere handhavers. De taak van de DHW-handhaver is net zo specialistisch als de taak van de bouw- of de milieuhandhaver. Het is gecompliceerder en moeilijker dan velen denken en het is dan ook niet voor iedereen weggelegd.”

Wilt u meedoen aan deze rubriek of wilt u iemand voordragen? Stuur dan een e-mail naar handhavingskrant@hetccv.nl o.v.v. ‘Persoonlijk portret’.

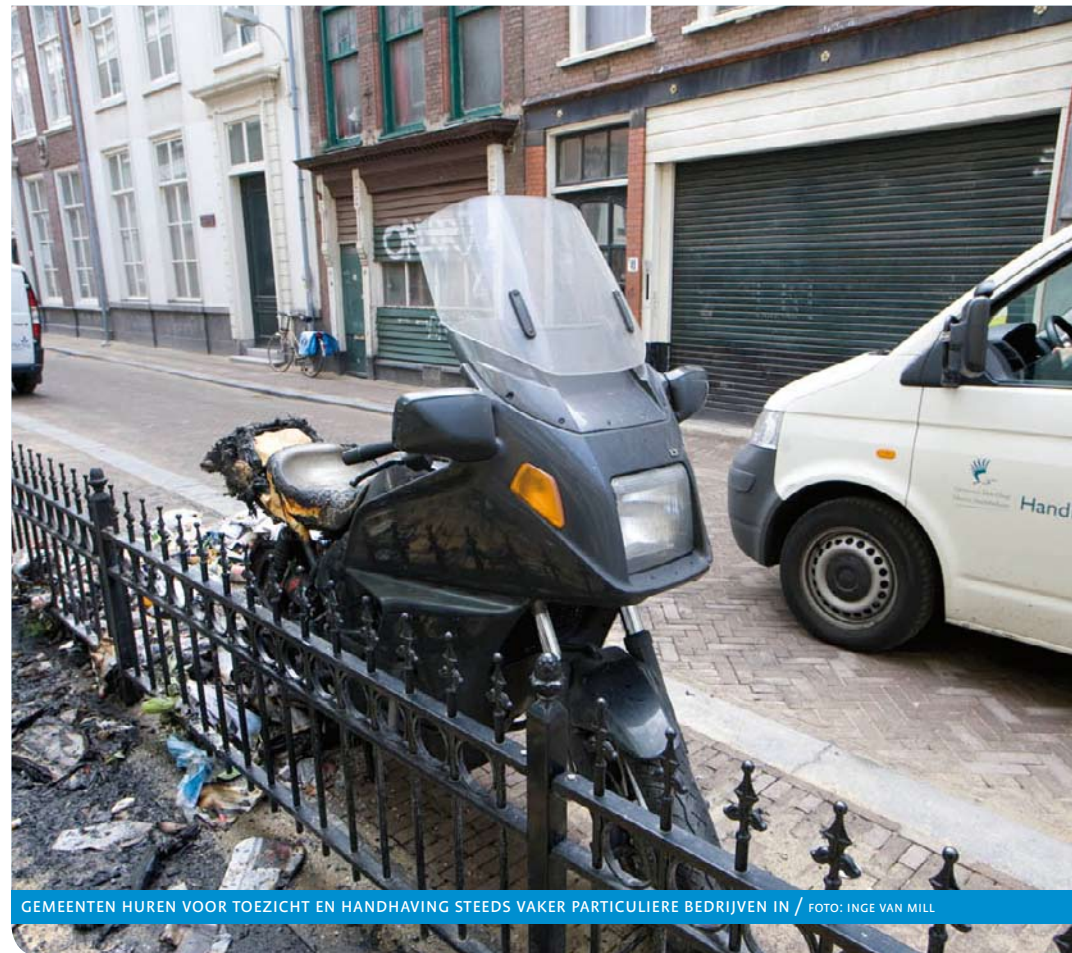
PUBLICATIES

TOEZICHT EN
HANDHAVING:
HOE DOEN
GEMEENTEN
DAT?

■ De roep om veiligheid vanuit de maatschappij neemt toe. Daarbij wordt een steeds groter beroep gedaan op de overheid. Gemeenten lijken voor toezicht en handhaving steeds meer particuliere beveiligers en private organisaties in te zetten. Landelijk en lokaal worden hier door politici vragen over gesteld. Om een goed beeld te krijgen van toezicht en handhaving in de openbare ruimte door gemeenten, is de huidige situatie verkend in een onderzoek, in opdracht van het voormalige ministerie van Justitie (nu Veiligheid en Justitie), het ministerie van BZK en de VNG.

Uit het onderzoek blijkt dat het merendeel van de gemeenten zelf invulling geeft aan toezicht en handhaving op veiligheid in de openbare ruimte. De meeste gemeenten – behalve drie grotere gemeenten – hebben hiervoor beperkte capaciteit. Een kleine helft van de gemeenten dat toezicht houdt, doet dit (mede) via externe inzet. Dit geldt voor een derde van de gemeenten die invulling geven aan handhaving. Het merendeel van de gemeenten maakt afspraken met de politie over toezicht op de veiligheid en leefbaarheid in de openbare ruimte.

Deze en andere conclusies staan in het rapport 'Inzicht in toezicht en handhaving veiligheid en leefbaarheid in de openbare ruimte'. Het rapport is binnenkort te downloaden (als bijlage bij Kamerbrief '2011-2000020309 Straattoezicht en Handhaving in de openbare ruimte') op de site van het ministerie van Veiligheid en Justitie.

GEMEENTEN HUREN VOOR TOEZICHT EN HANDHAVING STEEDS VAKER PARTICULIERE BEDRIJVEN IN / FOTO: INGE VAN MILL

RE:

Aan: Gerda Verburg, Corine Postman en Ton Merkk
Onderwerp: Bedrijven die hun zaken goed op orde hebben moeten minder vaak worden 'lastiggevallen' door inspecteurs; de inspectievakantie is een prima idee.

VAN: GERDA VERBURG, TWEDE KAMERLID CDA

"Applaus! We maken in Nederland al tientallen jaren regels voor de 10 procent bedrijven die het niet zo nauw neemt met de voorschriften. En die regels leggen we aan alle bedrijven op. Dat is een crime. Ik sprak laatst een bakker die in en rondom zijn bedrijf 350 procedures moet handhaven. Kan dat nou niet minder? Overigens kun je ook winst behalen door procedures samen te voegen en door vergunningen een langere looptijd te geven. Ik geloof niet dat bedrijven dan laks worden: als ze fouten maken, komt dat in de vorm van negatieve publiciteit als een boomerang terug. We moeten een kanteling van wantrouwen naar vertrouwen maken."

VAN: CORINE POSTMA-KOOLEN, SENIOR ADVISEUR TOEZICHTVOORBEREIDING EN EVALUATIE PRODUCTVEILIGHEID BIJ DE NVWA

"Wij brengen al sinds 2007 bij attractieparken in kaart welke bedrijven hun zaken goed op orde hebben. Goede bedrijven krijgen drie jaar geen inspectie. Dat is nu breder ingevoerd, en heet inspectievakantie. Die term suggereert dat het bedrijf in deze periode achterover kan leunen. Niets is minder waar. Juist bedrijven met beperkt toezicht zetten vaak alles op alles om die status te behouden. Wat mij wel opvalt is dat slechts een beperkt aantal bedrijven de kennis en kunde in huis heeft om de zaken goed op orde te hebben. Het lijkt erop dat zo'n langdurige periode zonder toezicht uitsluitend voorbehouden is aan grote bedrijven."

VAN: TON MERKX, MANAGER TECHNISCHE ZAKEN WALIBI HOLLAND

"Wij scoorden meteen bij de eerste inspectie van de nVWA 'groen' en vallen al een tijdje onder de regels van de inspectievakantie. We hebben de boel op orde. Als zich een incident voordoet, leggen we dat vast en ondernemen we actie, bijvoorbeeld door training van werknemers. Nee, lui worden we niet. We vallen onder een Franse eigenaar die gaat voor het hoogste veiligheidsniveau: onze attracties worden bijvoorbeeld elk jaar uitvoerig gekeurd, ook zonder nVWA-toezicht. Je moet jezelf wel scherp houden. Want op een dag staan de inspecteurs weer op de stoep en dan wil je weer goed scoren. Minder controles scheelt immers geld en tijd."

COLOFON

De Handhavingskrant is een uitgave van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid. De krant is bedoeld voor iedereen met professionele belangstelling voor handhavingsvraagstukken en bevat bijdragen over onder meer effectieve interventies, actuele ontwikkelingen en best practices. De Handhavingskrant verschijnt vier maal per jaar.

ABONNEMENT

Belangstellenden kunnen een gratis abonnement aanvragen via www.hetccv/publicaties/handhavingskrant. U kunt de krant ook downloaden op www.hetccv.nl.

UITGAVE

Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid
Afdeling Nalevingsexpertise
Postbus 14069
3508 SC Utrecht
T (030) 751 67 00
F (030) 751 67 01
E handhavingskrant@hetccv.nl

REDACTIERAAD

Bart Custers (Ministerie van Veiligheid en Justitie),
Sophie de Clercq (CCV), Mirjam Prinsen (CCV) en
André Timmerman (Ministerie van Veiligheid en Justitie),
Karin Huisman (Gemeente Spijkenisse),
Pieter Hofstra (Gemeente Den Helder)

TEKST Leene Communicatie, Gouda

FOTOGRAFIE

Liesbeth Dingemans (pagina 3, 4 en 11)
Inge van Mill (pagina 5, 8, 9, 10, en 12)
Hollandse Hoogte (cover, pagina 2 en 10)

VORMGEVING VormVijf, Den Haag.

ILLUSTRATIE Bart Sparnaaij.

DRUK Artoos Communicatiegroep bv, Rijswijk

■ NALEVINGSEXPERTISE

